

TIME: 3 HOURS

MARKS: 100

Note: 1. All questions are compulsory

2. Figures at right indicate full marks

3. Provide Statistical Data and diagram wherever necessary.

Q.1. Attempt any two of the following

20

- Explain the backdrop of economy of Maharashtra.
- Discuss the demographic features of Maharashtra.
- Analysed a regional development of different region in Maharashtra.

Q.2. Attempt any two of the following

20

- Write a note on present status of tribal regions in Maharashtra.
- What are the causes of tribal's deprivation in Maharashtra?
- Discuss on the recommendations for the development of tribal in Maharashtra.

Q.3. Attempt any two of the following

20

- Explain the availability of water resources in Maharashtra.
- Discuss the water policy of government of Maharashtra.
- Write a general overview of water supply in rural and urban area.

Q.4. Attempt any two of the following

20

- Describe the regional disparities in the health sector of Maharashtra.
- Discuss on healthcare system in Maharashtra.
- Explain the recommendations and strategies to remove health disparities.

Q. 5. Attempt any two of the following

20

- Division wise contribution to Gross state domestic product (GSDP )
- Malnutrition in tribal children in Maharashtra
- Overview of irrigation development in Marathwada region.
- Write a note on road connectivity in Maharashtra.

ECO III

Q. P. Code: 34141

वेळ: ३ तास

गुण: १००

सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

३. आवश्यक तिथे संख्याशास्त्रीय माहिती द्या व आकृत्या काढा.

प्रश्न क्र. १. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. २०

- अ) महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेची पार्श्वभूमी स्पष्ट करा.
- ब) महाराष्ट्राच्या लोकसंख्येच्या वैशिष्ट्यांवर चर्चा करा.
- क) महाराष्ट्रातील विविध प्रदेशांच्या प्रादेशिक विकासाचे विश्लेषण करा.

प्रश्न क्र. २. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. २०

- अ) महाराष्ट्रातील आदिवासी प्रदेशांची सद्यस्थिती-टीप लिहा
- ब) महाराष्ट्रातील आदिवासींची सुविधांपासून वंचित असण्याची कारणे कोणती?
- क) महाराष्ट्रातील आदिवासींच्या विकासा करिता केलेल्या शिफारशांवर चर्चा करा

प्रश्न क्र. ३. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. २०

- अ) महाराष्ट्रातील जल संसाधनांची उपलब्धता स्पष्ट करा.
- ब) महाराष्ट्राच्या जल धोरणावर चर्चा करा.
- क) ग्रामीण व शहरी भागातील पाणीपुरवठ्याचे सर्वसाधारण अवलोकन करा.

प्रश्न क्र. ४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. २०

- अ) महाराष्ट्राच्या आरोग्य क्षेत्रातील प्रादेशिक तफावतीचे वर्णन करा.
- ब) महाराष्ट्रातील आरोग्य देखभाल यंत्रणेवर चर्चा करा.
- क) आरोग्याबाबतची तफावत दूर करण्यासाठी करण्यात आलेल्या शिफारशी आणि धोरणांवर चर्चा करा.

प्रश्न क्र. ५. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. २०

- अ) राज्याच्या स्थूल देशांतर्गत उत्पादनातील विभाग निहाय योगदान.
- ब) महाराष्ट्रातील आदिवासी बालकांमधील कुपोषण
- क) मराठवाडा विभागातील सिंचन विकासाचे अवलोकन.
- ड) महाराष्ट्रातील रस्त्यांचे संपर्क जाळे यावर टीप लिहा.